

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2069/2020
02.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Растко Свичевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Миловановић, адвокат из ..., ради поништаја уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2485/2019 од 19.11.2019. године, у седници одржаној дана 02.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца АА из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2485/2019 од 19.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П 786/18 од 01.02.2019. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништен уговор о доживотном издржавању закључен између ВВ из ..., као примаоца издржавања и туженог ББ из ..., као даваоца издржавања, закључен и оверен пред Основним судом у Бору под бројем ../14 дана 11.06.2014. године. Ставом II изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 47.300,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 2485/2019 од 19.11.2019. године, ставом првим изреке преиначио пресуду Основног суда у Бору П 786/18 од 01.02.2019. године, тако да гласи: одбија се тужбени захтев тужиоца према туженом којим је тражио да се поништи уговор о доживотном издржавању закључен између ВВ из ... као примаоца издржавања и туженог ББ из ..., као даваоца издржавања, закључен и оверен пред Основним судом у Бору под бројем ../14 дана 11.06.2014. године, као неоснован. Ставом другим изреке тужилац је обавезан да туженом исплати износ од 92.850,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, у побијаном делу, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...87/18) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреда из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, која би могла да утиче на доношење законите и правилне одлуке. Тужилац у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог за изјављивање ревизије, сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, покојни отац тужиоца, ВВ из ..., је у својству примаоца издржавања, са туженим као даваоцем издржавања, закључио уговор о доживотном издржавању пред Основним судом у Бору под бројем ../14 дана 11.06.2014. године у ком је, у члану 1, констатовано да прималац издржавања живи сам, има 82 године, здравствено стање му се погоршава, те му је све потребнија туђа помоћ и нега како би живот учинио подношљивијим. Како давалац издржавања већ дуже време пружа помоћ примаоцу издржавања у његовом домаћинству и брине се о њему, то су уговорне стране договориле да примаоцу издржавања припадне у искључиву својину непокретна имовина даваоца издржавања наведена у одредби члана 2. тог уговора. У извршењу дужности које проистичу из доживотног издржавања примаоца издржавања, давалац издржавања се обавезао да се редовно стара о здравственом стању примаоца издржавања; да обезбеди одржавање стана и личне хигијене примаоца издржавања; да примаоцу обезбеђује исхрану у складу са његовим здравственим стањем и препорукама лекара; да му обезбеди прикључак воде и струје, као и уредно снабдевање пијаћом водом и струјом пошто прималац издржавања нема прикључену воду у својој кући, а струја му је искључена; да се стара о плаћању електричне енергије, комуналних услуга и других трошкова и да примаоца издржавања после смрти пристојно сахрани у складу са верским и локалним обичајима. Тужилац је, са својим оцем, покојним ВВ, био у лошим односима, тако што су водили више парница, па се, у тој ситуацији, тужилац није старао о свом оцу, него је његов отац живео у домаћинству туженог, који се о њему старао и након смрти (покојни ВВ је преминуо дана ...2016. године) је примаоца издржавања сахранио. Тужбени захтев тужиоца за поништај предметног уговора о доживотном издржавању заснива се на чињеници да због старости и болести примаоца издржавања, тај уговор није представљао никакву неизвесност за даваоца издржавања. Покојни ВВ, се није лечио и није боловао.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио и поништио предметни уговор о доживотном издржавању, пошто је закључио да он није представљао никакву неизвесност за даваоца издржавања, те да му недостаје елемент алеаторности који је битан састојак уговора о доживотном издржавању.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца, као неоснован, пошто је закључио да не постоје разлози за поништај уговора о доживотном издржавању, јер је исти закључен у свему у складу са Законом,

постојала је воља уговорних страна да се уговор закључи, а моменат смрти је будућа неизвесна околност која, у тренутку закључења уговора о доживотном издржавању, није могла бити позната ни примаоцу ни даваоцу издржавања.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је правилна.

Право законских наследника примаоца издржавања да траже поништај уговора о доживотном издржавању прописано је одредбом члана 203. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ број 46/95, 101/2003 – одлука у СРС и 6/2015), тако што на захтев законских наследника примаоца издржавања, суд може поништити уговор о доживотном издржавању ако због болести или старости примаоца издржавања уговор није представљао никакву неизвесност за даваоца издржавања.

У конкретном случају, прималац издржавања је имао 82 године у време закључења предметног уговора о доживотном издржавању и није био болестан, што значи да предметни уговор о доживотном издржавању има обележја алеаторности, како је то правилно закључио другостепени суд. Смрт, као биолошко окончање живота, извесна је за свако биће, али не и време њеног наступања, па се због тога алеаторност уговора о доживотном издржавању не процењује само по временском размаку између закључења уговора и смрти примаоца издржавања, већ према свим околностима сваког конкретног случаја. Покојном ВВ је, због животне доби у којој је био, била потребна помоћ и нега коју му је тужени, у својству даваоца издржавања, пружао и пре закључења предметног уговора, како је наведено у одредби члана 1, при чему прималац издржавања није боловао па је, у тој ситуацији, предметни уговор представљао неизвесност за даваоца издржавања.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да је покојни прималац издржавања био стар и болестан и да је то јасно наведено у одредби члана 1. предметног уговора који, због тога, није представљао никакву неизвесност за даваоца издржавања. Супротно томе, предметни уговор о доживотном издржавању у члану 1. садржи констатацију о томе да прималац издржавања „живи сам, има 82 године, здравствено стање му се погоршава, те му је све потребнија туђа помоћ и нега како би живот учинио подношљивијим“. То што је прималац издржавања био стар човек не значи да му је, сходно одредби члана 203. став 1. Закона о наслеђивању, онемогућено закључивање уговора о доживотном издржавању. Онемогућавање старим лицима да, у околностима постојања одређених здравствених чинилаца који могу утицати на дужину њиховог живота, приступе закључивању уговора о доживотном издржавању, водило би ускраћивању права тим лицима да се, у потенцијално тешкој материјалној или здравственој ситуацији, старају о својим интересима, посебно у ситуацији када на страни даваоца издржавања, у тренутку закључења уговора, не постоји свест о времену наступања смрти примаоца издржавања, што је овде случај. Јасно је да се здравствено стање, по правилу, у старости погоршава, због чега је примаоцу издржавања свакако била потребна помоћ и старање које му је тужени пружао, све до његове смрти. То, међутим не значи да је постојала извесност његове смрти. Супротно томе, таква извесност, у конкретном случају, није постојала. Због тога, тужилац неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић